

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 13.10.2026
Sayı : 1989

10/4698

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anayasa Mahkemesinin hak ihlali kararlarının uygulanması, yalnızca bireysel hakların korunması açısından değil, anayasal düzenin ve hukuk devleti ilkesinin sürdürülebilmesi bakımından da zorunludur. Tayfun Kahraman hakkında verilen ilk ihlal kararının gereğinin yerine getirilmemesi üzerine Anayasa Mahkemesinin 2 Nisan 2026 tarihli ve 2025/57667 başvuru numaralı kararıyla yeniden hak ihlali tespit etmesi, yüksek mahkeme kararlarının uygulanması konusunda yaşanan sorunları bir kez daha gündeme taşımıştır.

Bu çerçevede; Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanmamasının nedenlerinin, bu durumun temel hak ve özgürlükler üzerindeki etkilerinin, ilgili yargı mercilerinin yükümlülüklerinin ve mevcut hukuki güvencelerin yeterliliğinin incelenmesi; benzer ihlallerin önlenmesi ve anayasal kararların etkin biçimde uygulanmasının sağlanması için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ederim.12.10.2026

İnan Akgün ALP

İnan Akgün ALP

Kars Milletvekili

GEREKÇE

Anayasa'nın 2'nci maddesi Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğunu hükme bağlamaktadır. Anayasa'nın 11'inci maddesine göre Anayasa hükümleri yasama, yürütme ve yargı organlarını bağlayan temel hukuk kurallarıdır. Anayasa'nın 153'üncü maddesi ise Anayasa Mahkemesi kararlarının yasama, yürütme ve yargı organları ile idare makamlarını ve diğer kişileri bağladığını açıkça düzenlemektedir.

Anayasa Mahkemesinin bireysel başvurular sonucunda verdiği ihlal kararlarının etkili biçimde uygulanması, temel hak ve özgürlüklerin korunmasının ve bireysel başvuru yolunun işlevini yerine getirmesinin temel koşullarından biridir. İhlal kararı verilmesine rağmen ihlalin ve sonuçlarının giderilmemesi, vatandaşların anayasal hak arama yollarına duyduğu güveni zedelemekte ve hukuk devleti ilkesini tartışmalı hâle getirmektedir.

Şehir plancısı ve akademisyen Tayfun Kahraman hakkında Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, 31 Temmuz 2025 tarihli ve 2023/98215 başvuru numaralı kararında adil yargılanma hakkı kapsamındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiğine hükmetmiş ve ihlalin sonuçlarının giderilmesi için yeniden yargılama yapılmasına karar vermiştir.

Ancak İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, 6 Kasım 2025 tarihli kararıyla yeniden yargılama ve tahliye taleplerini reddetmiştir. Bunun üzerine yapılan yeni bireysel başvuru sonucunda Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, 2 Nisan 2026 tarihli ve 2025/57667 başvuru numaralı Tayfun Kahraman (2) kararında, ilk ihlal kararının gereğinin yerine getirilmemesini incelemiştir.

Anayasa Mahkemesi bu ikinci kararında, Anayasa'nın 148'inci maddesinde güvence altına alınan bireysel başvuru hakkının ihlal edildiğine oy birliğiyle; adil yargılanma hakkı kapsamındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiğine

ise oy çokluğuyla karar vermiştir. Böylece Anayasa Mahkemesinin önceki ihlal kararının uygulanmaması, başlı başına yeni bir anayasal hak ihlaline konu olmuştur.

Söz konusu karar, bireysel başvuru yolunun etkinliği ve Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığı bakımından önemli bir sorunu ortaya koymaktadır. Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanmaması durumunda ihlalin giderilmesini sağlayacak kurumsal mekanizmaların yeterliliği, ilgili kamu makamlarının sorumlulukları ve yargı sisteminin bütünlüğünün korunması konuları kapsamlı biçimde ele alınmalıdır.

Bu araştırmanın amacı, belirli bir davanın esasına ilişkin yasama organınca değerlendirme yapmak veya bağımsız mahkemelerin yerine geçmek değildir. Amaç; Anayasa Mahkemesinin ihlal kararlarının uygulanmasını güçleştiren yapısal, idari ve hukuki sorunları ortaya koymak, mevcut denetim ve sorumluluk mekanizmalarını incelemek ve benzer ihlallerin tekrarını önleyecek çözüm önerileri geliştirmektir.

Bu çerçevede; Anayasa Mahkemesinin ihlal kararlarının uygulanma durumu, yeniden yargılama süreçlerindeki sorunlar, kararların uygulanmamasının doğurduğu hak kayıpları, ilgili kurumların görev ve sorumlulukları ile mevcut mevzuatın yeterliliği araştırılmalıdır. Ayrıca ihlal kararlarının uygulanmasının izlenmesi, ihlallerin ve sonuçlarının giderilmesinin güvence altına alınması ve vatandaşların etkili başvuru hakkının korunması için alınması gereken tedbirler belirlenmelidir.

Anayasa'nın üstünlüğünün ve hukuk devleti ilkesinin korunması, temel hak ve özgürlüklerin kâğıt üzerinde tanınmasıyla sınırlı değildir. Bu hakları güvence altına alan mahkeme kararlarının da etkili biçimde uygulanması zorunludur.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararlarının uygulanmamasına yol açan sorunların ve bunların hukuk devleti üzerindeki etkilerinin tespit edilmesi, mevcut mekanizmaların değerlendirilmesi ve gerekli yasal ve kurumsal düzenlemelere ilişkin önerilerin geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü maddesi uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

..... SAYILI MECLİS ARAŞTIRMA ÖNERGESİ

	MİLLETVEKİLİNİN ADI-SOYADI	SEÇİM ÇEVRESİ	İMZA
1.	Engin ALTAY	İstanbul	E. Altay
2.	Deniz Demir	Ankara	Deniz Demir
3.	Nermin Yıldırım Kara	Hatay	Nermin
4.	Hüseyin YILDIZ	Aydın	Hüseyin
5.	Gözde Akkaya İlgerdi	İstanbul	Gözde
6.	Verdi Gökçe	Kırıkkale	Verdi
7.	Nurten YONTAR	Tekirdağ	Nurten
8.	Ömer Fethi Güner	Niğde	Ömer
9.	Mehmet Polat	İzmir	Mehmet
10.	Türker Atas	Bolu	Türker
11.	Ali KAYA	Uşak	Ali
12.	Cem AKAR	Tekirdağ	Cem
13.	Jale Nur SÜLLÜ	Eskişehir	Jale
14.	Aysu BAKKOĞU	Bartın	Aysu
15.	Cevdet AKAY	Karabük	Cevdet
16.	SEMA DİNLER	Ankara	Sema
17.	Ediz ÜN	Edirne	Ediz
18.	Gülseren Koca	İzmir	Gülseren
19.	Mazeyyen Sevin	Adana	Mazeyyen
20.	Hasan ÖZARKAN	Gaziantep	Hasan
21.			
22.			